

25 ljet Dan materinskoga jezika

21. februara se po 25. put obilježava Dan materinskoga jezika. Dan neka opomenjuje na šarolikost jezika na svetu i na mogućnosti u obrazovanju.

Dan materinskoga jezika svečuje ljetos 25. obljetnicu, otkad je UNESCO 2000. ljeta po prvi put promovirao ov dan u čast svih jezika sveta. Ideja za ovakov međunarodni dan materinskoga jezika je došla iz Bangladeša ljeta dan ranije na generalnom spravišću UNESCO-a. Kot piše UNESCO na svojoj stranici, vjeruje u važnost kulturne i lingvističke šarolikosti za održive zajednice. Očuvanje razlika u kulturi i jeziku podupira toleranciju i respekt za druge. Većjezične i većkulturne zajednice egzistiraju pomoću svojih jezika, ki prenašaju i očuvaju tradicionalno znanje i kulturu na održivi način.

Jezična šarolikost se smanjuje

Nije samo priroda i okoliš, ki zgubljalju šarolikost, i jezična šarolikost se smanjuje. Na svitu egzistira kih 6700 jezika, barem 40% je ugroženo. Neke jezike govori samo već šakica ljudi. U Europi spadaju med ugrožene jezike pred svim manjinski jezici, osebujno oni, ki nisu priznati i/ili nimaju štatus službenoga jezika. Iako su jezi-

Materinski jezici se danas zovu i prvim jezikom // foto: AdobeStock

ki austrijskih autohtonih manjin u dotični regija i službeni jezik, su gradišćanskohrvatski i romski jezik na UNESCO-voj listi ugroženih jezika. A osebujno različni dijalekti ugarskoga, slovenskoga i pravda i hrvatskoga i romskoga stoju na rubu egzistencije ili su uopće jur izumrli.

Globalno postoju i drugi problemi. 40% ljudstva nima pristup obrazovanju na jeziku, kim govoru ili koga razumu. Medju-

tim, dokazano je, da to negativno utiče na šanse obrazovanja i sudjelivanja u obrazovnom procesu.

25 puti Dana materinskoga jezika

UNESCO ljetos po 25. put svečuje Dan materinskoga jezika. Svako ljeta se organizacija zato posvećuje određenoj temi. Ljetosnje geslo glasi: Većjezično obrazovanje je stup prikgeneracijske učnje. O toj temi priredit

će UNESCO i online simpozij. Povodom ovoga dana će u hrvatskoj zajednici na primjer u Hrvatskom centru u Beču pozvati na čitanje s književnicom Silvijom Šesto.

Čiji jezik?

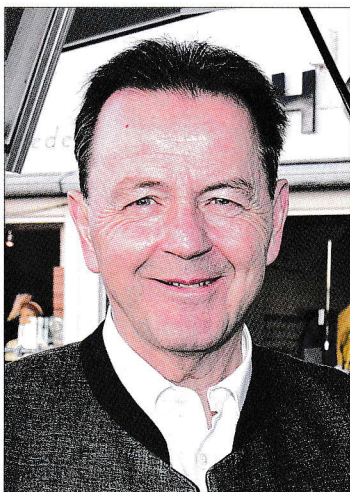
Materinski jezik, očev jezik, domaći jezik: U različni jezici postoju različni nazivi za jezik, koga se dite prvo nauči. Lingvistika ga zato dandanas obično zove prvim jezikom. Lingvistika Cvetelina Ortega u svoji predavanji i teksti rado istakne, da terminus materinski jezik po sebi nije problem. Problem da je koncept za tim, ki shranja različne mite. Dica moru naime imati već prvih/materinskih jezika, a isto je moguće, da dica imaju na drugom jeziku više obrazovanje a tim i veći rječnik nego u prvom jeziku. Koncem konca je prilično svejedno, kako zovemo ov(e) jezik(e), moraju postojati mogućnosti, kako se njimi u životu koristiti i kako je uplesti u obrazovanje. Izazov, ki će potribovati još par ovakovih Dan materinskoga jezika.

TEREZA GRANDIĆ

Berlaković: „Svaki prinos očuvanju jezika se mora pozdraviti“

BEČ – Povodom Dana materinskoga jezika se je i govorač za narodne grupe Narodne stranke Niki Berlaković u izjavi za medije obratio javnosti. Tako piše: „Svaki prinos očuvanju jezika i dijalektov austrijskoga stanovništva se mora pozdraviti. Daljedavanje jezika i kulture austrijskih narodnih grup je esencijalno za očuvanje.“

Berlaković je koristio i priliku, da ukazuje na one točke u programu vlade, ke je sadašnja črno-zelena koalicija realizirala: „Po podupljanju subvencijov za narodne grupe na osam mi-

Niki Berlaković, govorač Narodne stranke za narodne grupe. // foto: Seljačka komora

lioni eurov slijedilo je upeljanje posebnoga programa podupiranja za medije narodnih grup i za naraščaj narodnih grup. Svaka narodna grupa dostaje subvenciju za vlašći glavni medij i ponuda emisijov na jeziku narodnih grup u ORF-u se je isto izgradila.“

Mediji važni faktor za narodne grupe

Glavni medij su od 2021. ljeta Hrvatske novine, sa muzičkom emisijom mozaik i dodatnimi većjezičnimi formati je ORF ljetos proširio ponudu. Iz spomenutoga programa vlade se

još nije ugodala kodifikacija ustavnopravnih odredbov o školstvu, jeziku i topografiji, modernizacija zastupništva narodnih grup a i jezik narodnih grup u online formulari na sudu u dotični regija.

Berlaković je u svojoj izjavi pisao sljedeće: „Čuda jezika i dijalektov kot i kulturna šarolikost pridonosu osebujnosti Austrije. Čuda se u ovoj legislaturi jur uspjelo. Mi ćemo se i nadalje za to zalagati, da se očuvaju naše narodne grupe s njevim jeziki i kulturnom šarolikošću.“